

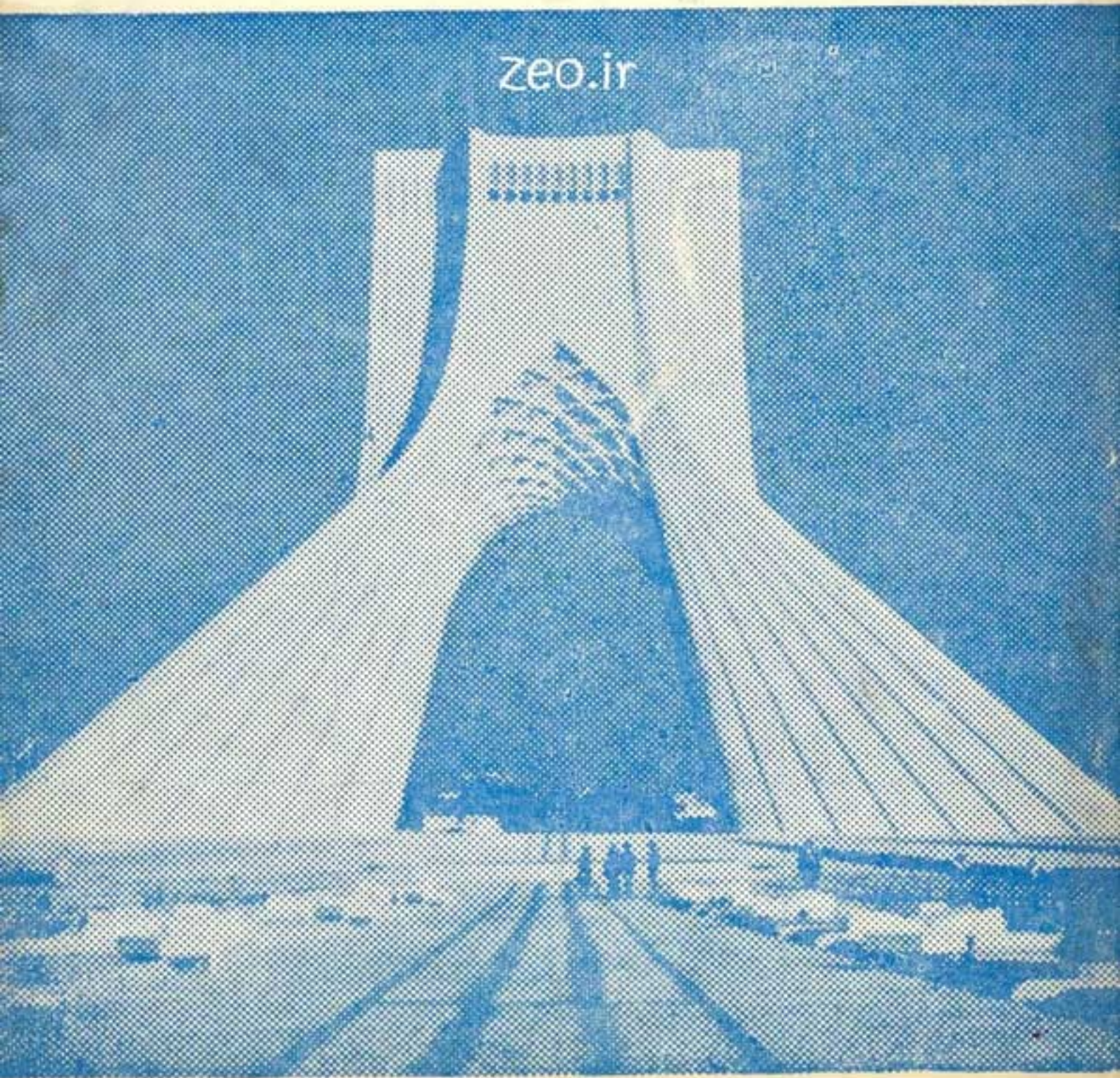
وزارت آموزش و پرورش
توانا بود هر که دانا بود

تهران

از مجموعه کتابهای خواندنی برای دانش آموزان دبستان

۲۳

zeo.ir

توانا بود هر که دانا بود
وزارت آموزش و پرورش

تهران

۲۳

از مجموعه کتابهای خواندنی برای دانش آموزان

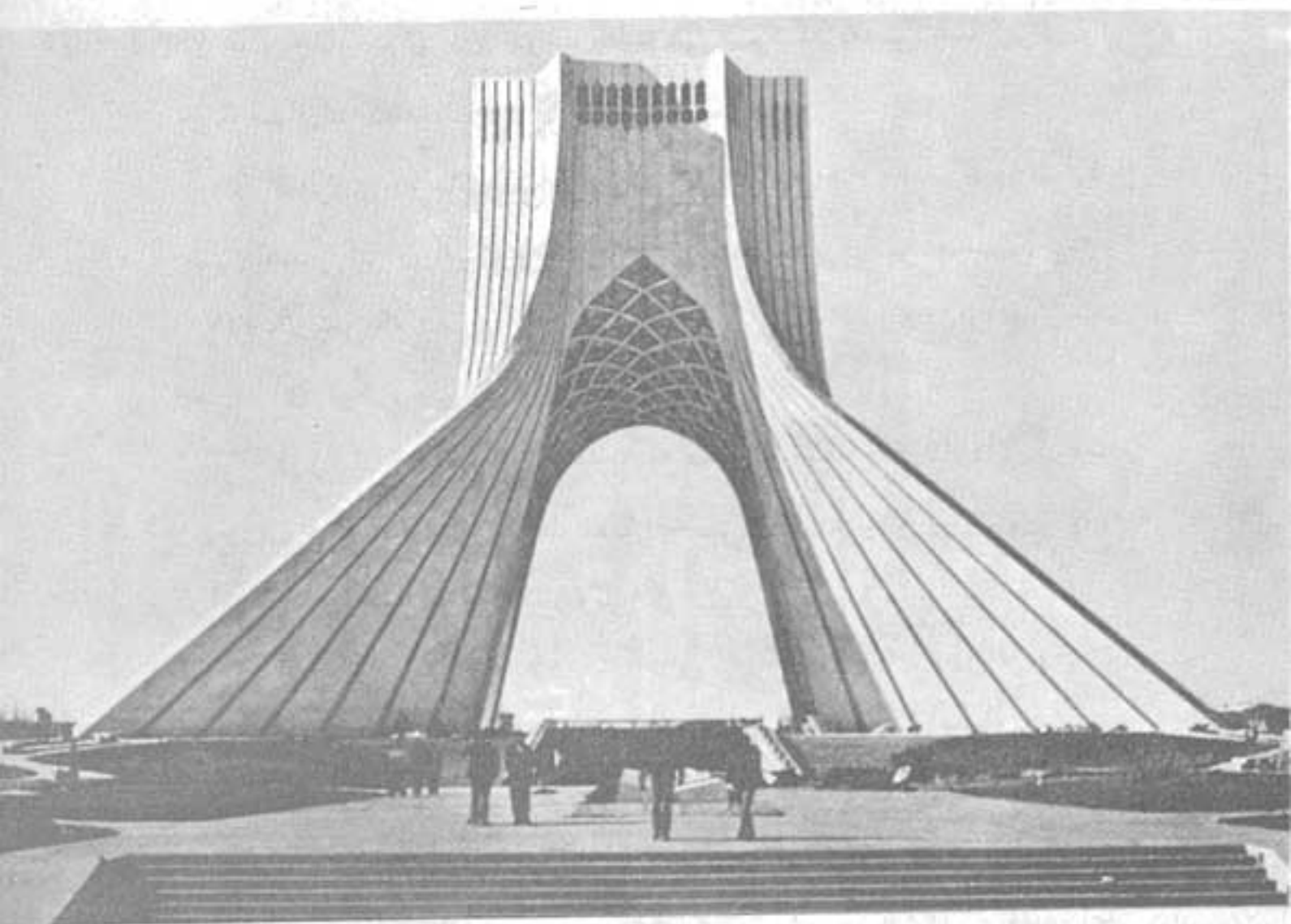
این کتاب بوسیله دفتر برنامه ریزی آموزش ابتدایی

تهیه شده است.

تهران : ۱۳۵۲

پیش‌گفتار :

تهران مرکز استان مرکزی و پایتخت ایران است . تهران
بزرگترین ، پرجمعیت‌ترین و آبادترین شهر ایران است . این شهر بیش

بنای شهیدان

از سه میلیون نفر جمعیت دارد . شهریست زنده ، پر جوش و خروش که در تمام مدت شبانه روز از فعالیت و جنب و جوش بازمی ایستد . تهران تا حدود چهار صد سال پیش کوره دهی بود از توابع شهرری که نامش فقط در چند کتاب قدیمی برده شده است . نوشته اند که اطراف تهران باغها و درختهای فراوانی بوده است بخصوص درخت چنار در تهران خوب رشد می کرد که بعضی ها تهران را چنارستان نیز گفته اند .

شهرری که با تهران امروزی ۱۲ کیلومتر فاصله دارد از مراکز بسیار قدیمی ایران است و چند دوره پایتخت ایران بوده است . حدود ۷۷۰ سال پیش که مغولها به ایران حمله کردند شهرری ویران گشت . پس از آن دیگر رونق اولیه را پیدا نکرد .

از زمان پادشاهان صفویه که مذهب شیعه جان تازه ای گرفت شهرری به سبب وجود مرقد مطهر حضرت شاهزاده عبدالعظیم (ع) برادر امام رضا (ع) از نورونق گرفت .

اما شهرری آب و هوای خوبی نداشت . شاید بواسطه وجود پشه مالاریا و یا آب آلوده آن ، تازه واردین را دچار بیماری تب و لرزمی کرد . بعضی از شاعران قدیم هم از آب و هوای بد شهرری نالیده اند . از جمله خاقانی شیروانی است که حدود ۸۴۰ سال پیش به شهرری آمد و در این شهر بیمار شد . قصیده ای در بدی آب و هوای ری ساخت که یا این شعر شروع می شود «خاک سیاه بر سر آب و هوای ری» .

حدود چهارصد مال پیش شاه طهماسب صفوی که پایتختش
در قزوین بود برای زیارت حضرت عبدالعظیم (ع) به ری می‌رفت

و چند روزی برای شکار در تهران می ماند. به دستور او دور تهران را خندق کردند. در آن زمان حد شمالی تهران مقابل بازار بود که هنوز هم مردم به بازار بزرگ، بازار کنار خندق می گویند. در نتیجه خاک برداری برای ایجاد خندق دو چاله بزرگ کنده شد که مردم تهران یکی را بنام چاله میدان و دیگری را به نام چاله حصار نام

گذاری کردند . این دو چاله هنوز هم در تهران به همین نام وجود دارد .

در زمان شاه سلطان حسین صفوی که افغانها به ایران حمله کردند باغهای اطراف تهران هم مانند بسیاری از جاهای ایران خراب شد . بعد که حکومت ایران به قاجاریه رسید ، آغامحمد

→ مجلس سنا

خیابان فردوسی

خان سرسلسله قاجاریه در سال ۱۲۰۰ هجری یعنی ۱۹۰ سال پیش تهران را برای پایتخت برگزید. از این زمان تهران به صورت شهر درآمد و کم‌کم رو به آبادانی گذاشت.

در زمان ناصرالدین شاه چهارمین شاه قاجار، جمعیت شهر تهران زیاد شد بناچار خندق‌های دور شهر را پر کردند و به تقلید خندق قدیم شهر پاریس پایتخت کشور فرانسه، خندق جدیدی در فاصله دورتر به دور شهر کردند و شش دروازه بر آن ساختند. تا زمان پادشاهی رضاشاه کبیر این خندق و دروازه‌ها باقی بود.

حدود تهران

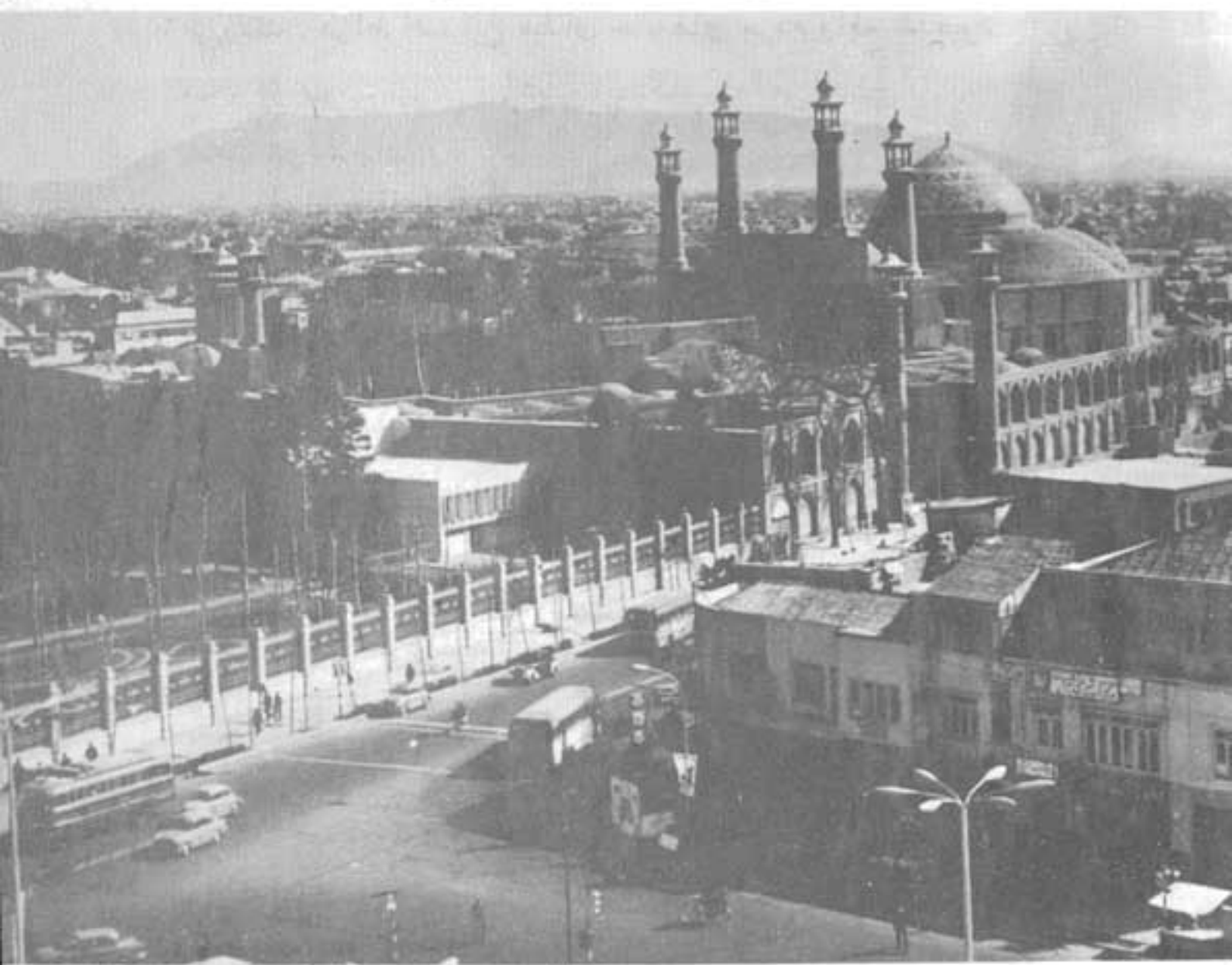
تهران از طرف شمال به کوه‌های البرز و دماوند، از مغرب به شهرستان کرج و از جنوب به قم محدود است. قلعه کوه دماوند در شمال تهران منظره زیبایی دارد و همیشه از برف پوشیده شده است. قلعه دیگر کوه البرز توچال است که در واقع مخزن آبهای زیرزمینی تهران می‌باشد.

هوای تهران در تابستانها نسبتاً گرم و در زمستانها سرد می‌شود اختلاف درجه حرارت تهران زیاد است یعنی از گرمترین روزهای تابستان تا سردترین روزهای زمستان به ۵۰ درجه اختلاف می‌رسد.

تهران دیروز

از ۱۲۰ سال پیش که خندق جدید را به دور تهران کردند و بر آن شش دروازه گذاشته در تهران جنب و جوشی برای ساختمان شد.

بناهای نسبتاً باشکوهی ساخته شد از قبیل عمارت شمس‌العماره ، مسجد شاه ، مسجد و مدرسه سپهسالار ، کاخ گلستان ، کاخ ایض و عمارت قدیمی مجلس شورای ملی و غیره . مردم تهران هم برای خود خانه‌های جدیدی ساختند . جمعیت تهران که در زمان آغا-محمدخان قاجار ۲۵ هزار نفر بوده سه برابر رسید . اما بزرگ شدن تهران روی یک نقشه علمی شهرسازی نبود هر کس برای خود خانه‌ای

مسجد سپهسالار

می ساخت به همین جهت کوچه و پس کوچه های تنگ و خیابانهای کج و بی قواره پیدا شد .

محله های قدیمی تهران

محله پا قاپوق

قاپوق به زبان ترکی یعنی دار و محله پا قاپوق یعنی محله پای دار . در این محله میدانی بود که محکومین به اعدام را در آنجا دار می زدند . در اطراف این میدان خانه های مردم واقع شده بود . این محله در جنوب تهران و نزدیک ایستگاه راه آهن است .

محله عود لاجان

این محله قدیمی در حدود خیابان سیروس امروزی و در جنوب شرقی تهران است . مقبره امام زاده یحیی (ع) در این محله قرار دارد . میدان شاه و میدان انبار غله جزو این محله می باشد .

محله چاله میدان

محله چاله میدان در جنوب تهران است . در این محله مقبره امام زاده سید اسماعیل قرار دارد بنای این مقبره در زمان محمد شاه قاجار به سال ۱۲۶۲ قمری ساخته شد . مردم این محله لهجه خاص داشتند که به لهجه چاله میدانی معروف است .

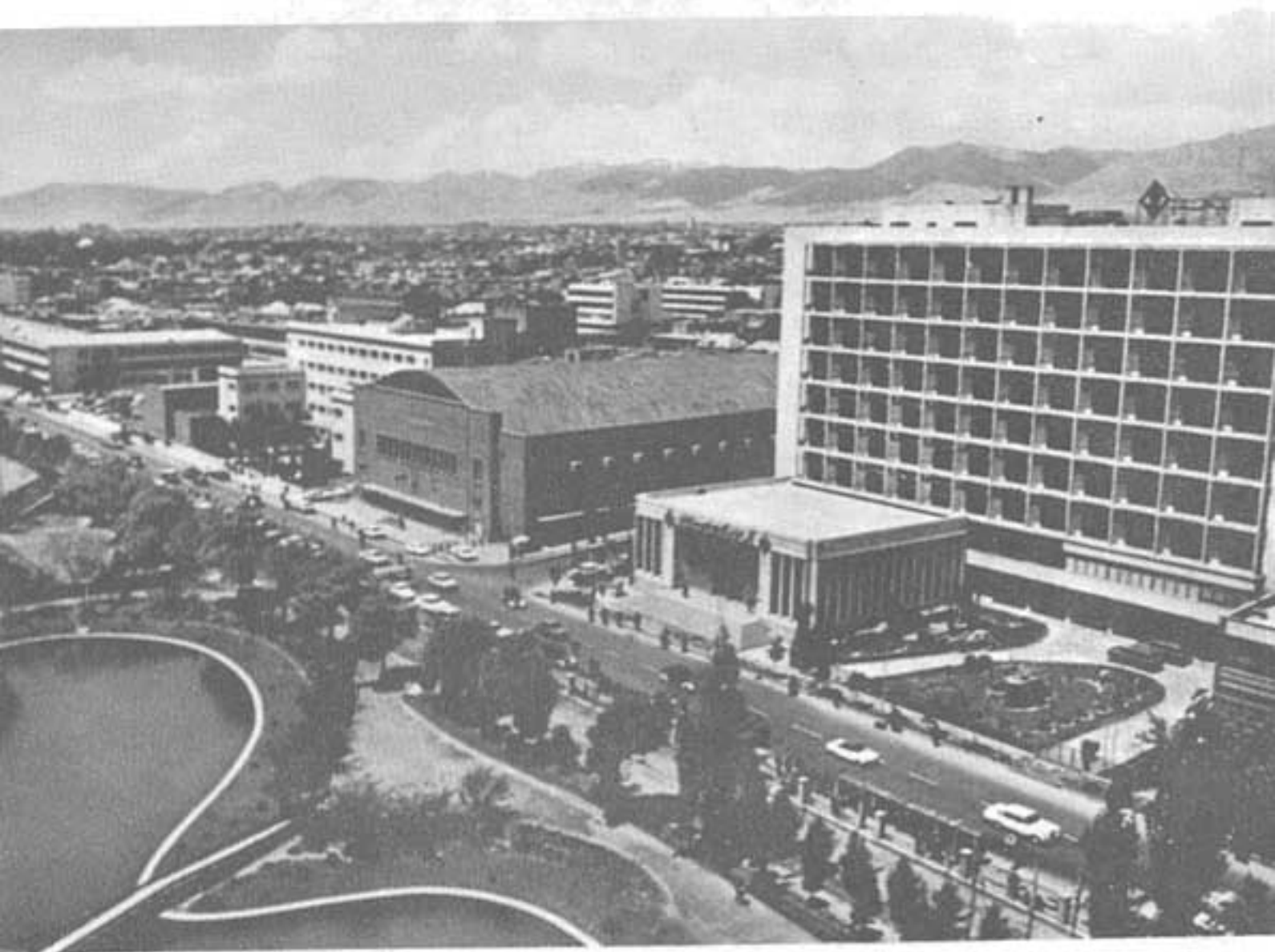
محله سنگلج

این محله در وسط تهران واقع بود و دارای کوچه پس - کوچه های تنگ و خانه های بسیار کوچک خشت و گلی و بعضی آجری بود که در زمان رضاشاه کبیر آنرا بکلی خراب کردند و بجای آن پارک شهر را ساختند .

محلۀ سبز میدان

این محله در آخر خیابان ناصرخسر واقع است . بازارهای تهران جزو این محله می باشند مقبره امامزاده زید در این محله است .
 محلۀ شاه آباد
 محله شاه آباد از محله های جدید دوره ناصرالدین شاه قاجار است .

خیابان ورزش

پیش از آن این محله خارج شهر بود و باغهای فراوان در اطراف داشته که از جمله باغ بهارستان و عمارت نگارستان می باشد . فتحعلیشاه در آنجا کاخی برای خود ساخته بود . دانشسرای عالی و محل وزارت فرهنگ و هنر نیز جزو باغ نگارستان محسوب می شود .

میدانها

در آن زمان در تهران دو میدان بود یکی میدان توپخانه و دیگری میدان مشق . وسط میدان توپخانه خاك فراوان ریخته بودند که توپچی ها در آنجا تمرین می کردند و گلوله توپها را به سوی تل خاك رهامی کردند تا به اطراف صدمه نرساند . میدان مشق میدان بزرگی بود که سربازهای پیاده و سواره در آنجا تمرین می کردند . باغ شاه هم در غرب تهران بود که آنجا نیز سربازخانه بود .

خیابان سعدی امروز را در آن زمان خیابان لختی می گفتند . بین این خیابان و خیابان لاله زار باغ بزرگی بود که آنرا باغ لاله زار می گفتند . روزهای سیزده عید نوروز ناصرالدین شاه به این باغ می رفت و فقط زنها اجازه داشتند که در آن روز به این باغ بروند .

بازار تهران

بازار تهران از بازارهای بزرگ ایران است . این بازار سرپوشیده می باشد . راسته های گوناگونی در این بازار هست که هر يك مخصوص يك صنف است مثلا راسته زرگرا ، راسته كفاشها یا بازارها و حلبی سازها و كاغذ فروشان و غیره . بازار هنوز هم مرکز

دادوستد مردم تهران است و مردم شهرهای نزدیک برای خرید به بازار رجوع می کنند .

تهران امروز

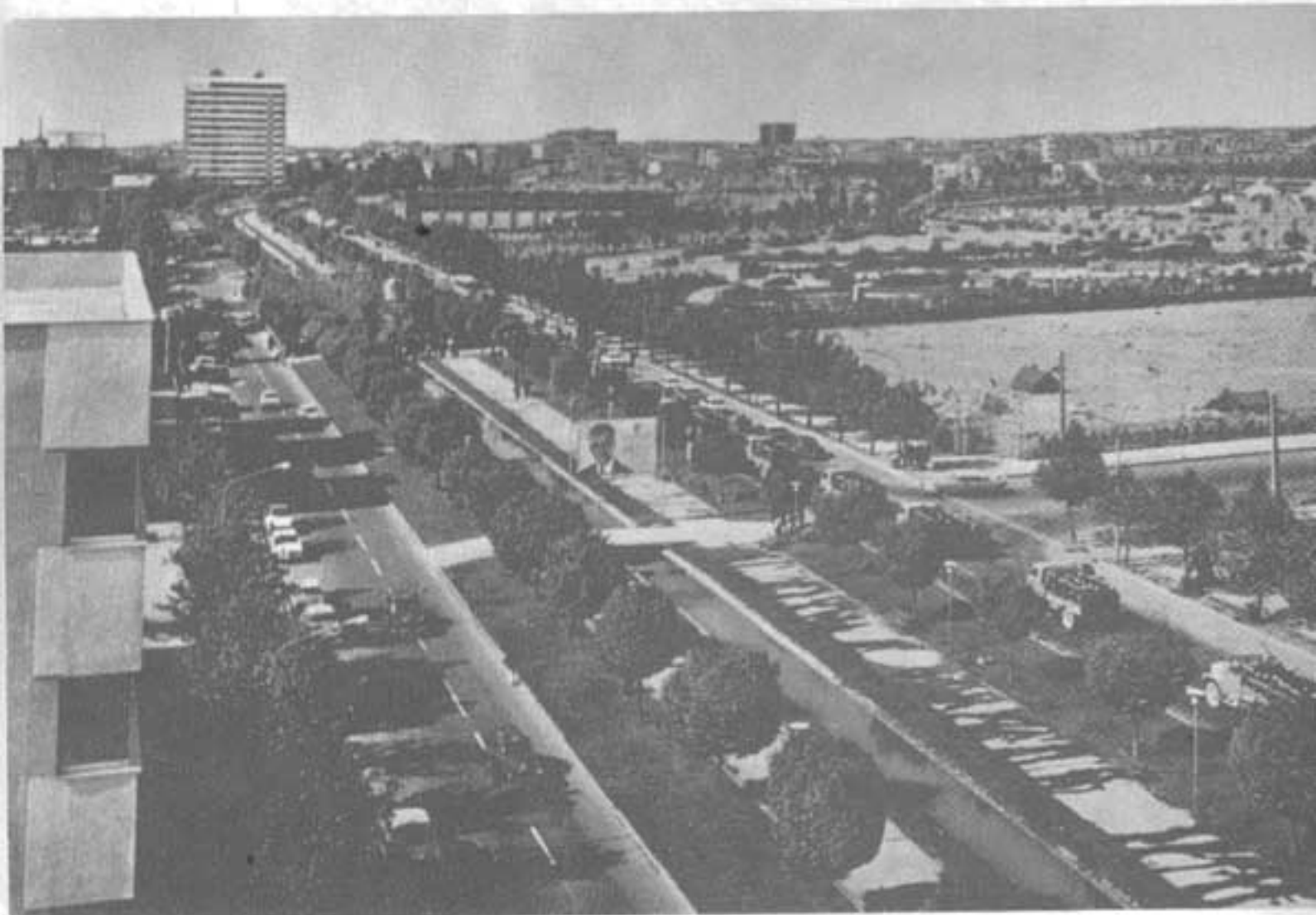
در مدت کوتاه سلطنت رضاشاه کبیر یعنی مدت ۱۵ سال چهره تهران چنان دگرگون شد که در روزگار پیش از آن سابقه نداشت .

بازار ↓

خیابانهای وسیع و سنگ فرش ایجاد شد . ساختمانهای عظیمی مانند کاخ دادگستری، کاخ وزارت امور خارجه، موزه ایران باستان، دانشگاه تهران، ایستگاه راه آهن، کاخ های سلطنتی مرمر و سعدآباد و بسیاری از بناهای ارزنده ساخته شد. به تشویق این رادمرد تاریخی ایران، مردم تهران به ساختمانهای جدید پرداختند و محله های جدیدی ایجاد کردند . از شهریور سال ۱۳۲۰ که شاهنشاه آریامهر به سلطنت رسیدند بر فعالیت ساختمانهای تهران بطور بی سابقه ای افزوده شد . بناهای باشکوهی مانند کاخ سنا ، فرودگاه مهرآباد، ساختمان بانک

بنيان المبنى الحديث في الجزائر العاصمة

↑ بلوار الجزائر

مرکزی ، ساختمان بانک رهنی و بسیاری ساختمانهای سبك جديد ساخته شد که نمی توان در این کتاب بیان کرد . مردم تهران که در این مدت کم از نعمت امنیت برخوردار هستند ساختمانهای عظیم آسمان-خراش ساختند مانند بانک کار ، ساختمان پلاسکو و آلومنیوم ، هتل هیلتن ، هتل شرایتون ، ساختمان بسیار بلند سامان و غیره و نیز تهران چنان گسترش پیدا کرد که در هیچ زمانی به این پایه نرسیده بود . محله های جدید یکی پس از دیگری ایجاد شد .

ساختمانهای عمومی تهران امروز

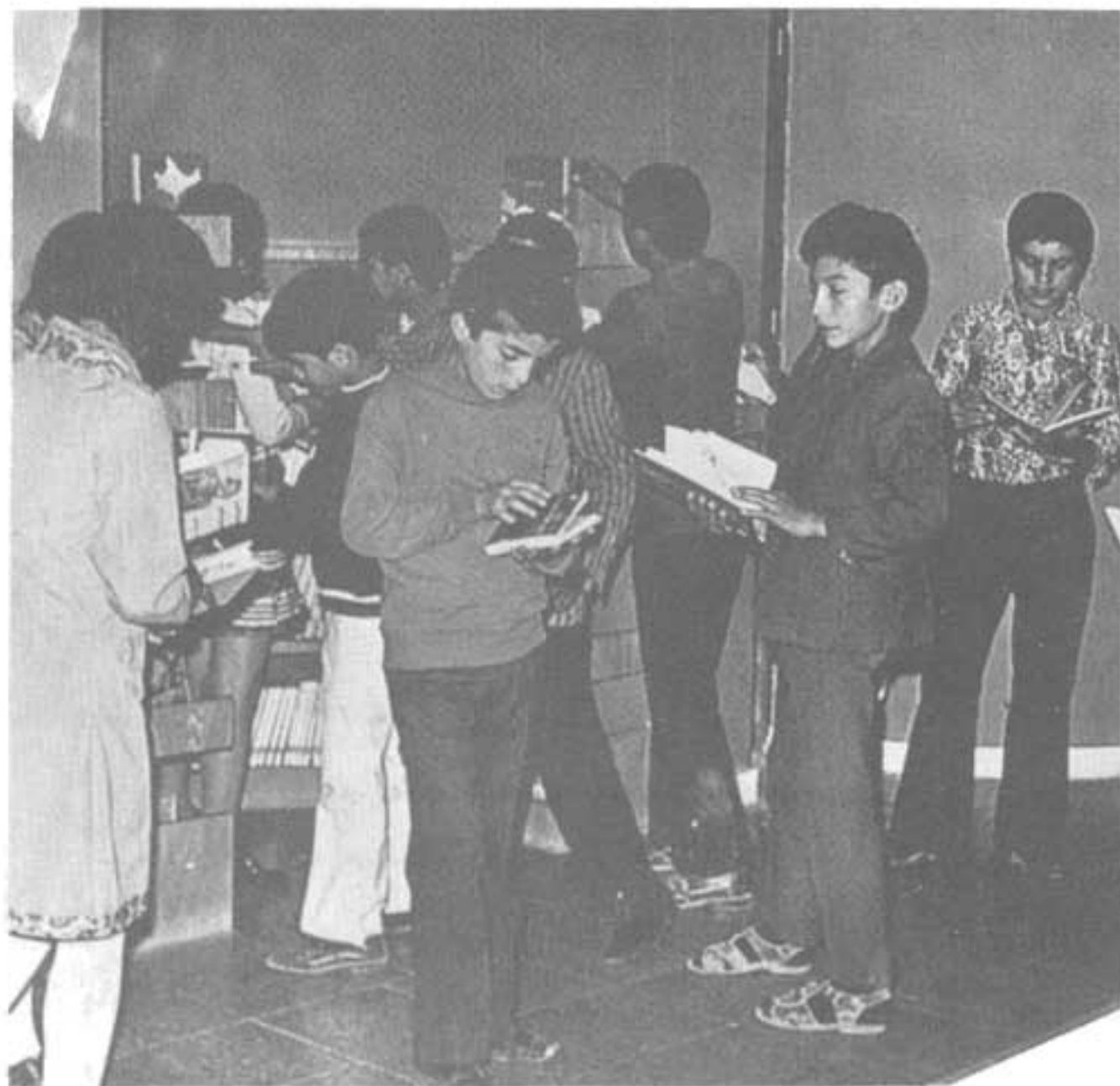
در تهران ساختمای عمومی بسیاری ایجاد شده است که مورد استفاده عموم مردم است . از قبیل کتابخانه ها ، مرکز رادیو و تلویزیون ایران ، تالار اپرا و کنسرت ، سینماها ، تئاتر ، مهمانخانه ها و رستورانها .

معتبرترین کتابخانه های عمومی تهران کتابخانه ملی ایران ، کتابخانه پارك شهر ، و کتابخانه ملك در بازار را باید نام برد . یکی از باشکوهترین بناهای عمومی تهران تالار رودکی است که مخصوص اپرا یا کنسرت می باشد این تالار با بهترین تالارهای اپرای دنیا برابری می کند .

مرکز رادیو تلویزیون ایران در تمام شبانه روز به پخش اخبار و گفتار و موسیقی می پردازد.

در تهران بیش از ۱۵۰ تالار سینما موجود است که برای تفریح و سرگرمی مردم ساخته شده است و يك در ایونیگ سینما نیز موجود است. در ایونیگ سینما تالار سر بازی است که با اتومبیل به آنجا

می‌روند و فیلم راتماشامی کنند.

اخیراً هتل‌های مجللی در تهران ساخته شده است که مورد استفاده مردم ایران و خارجی‌هاست مانند هتل هیلتن، هتل شرایتن هتل کنتینانتال هتل مرمر و هتل نادری. مهمانخانه‌های درجه دوم و سوم در تهران فراوان است.

از تئاترهای باشکوه تهران تئاتر شهر، تئاتر ۲۵ شهریور رامی‌توان نام برد.

پارک‌های عمومی شهر

در تهران پارک‌های متعددی ساخته‌اند که در آن درختکاری و گل‌کاری شده که هم جایگاه‌هایی برای تفریح مردم است و هم در لطافت هوای شهر مؤثر می‌باشند. مانند پارک شهر، پارک فرح، پارک شاهنشاهی، پارک نیاوران و غیره. در گوشه‌های این پارک‌ها وسائلی برای سرگرمی و بازی کودکان مهیا کرده‌اند.

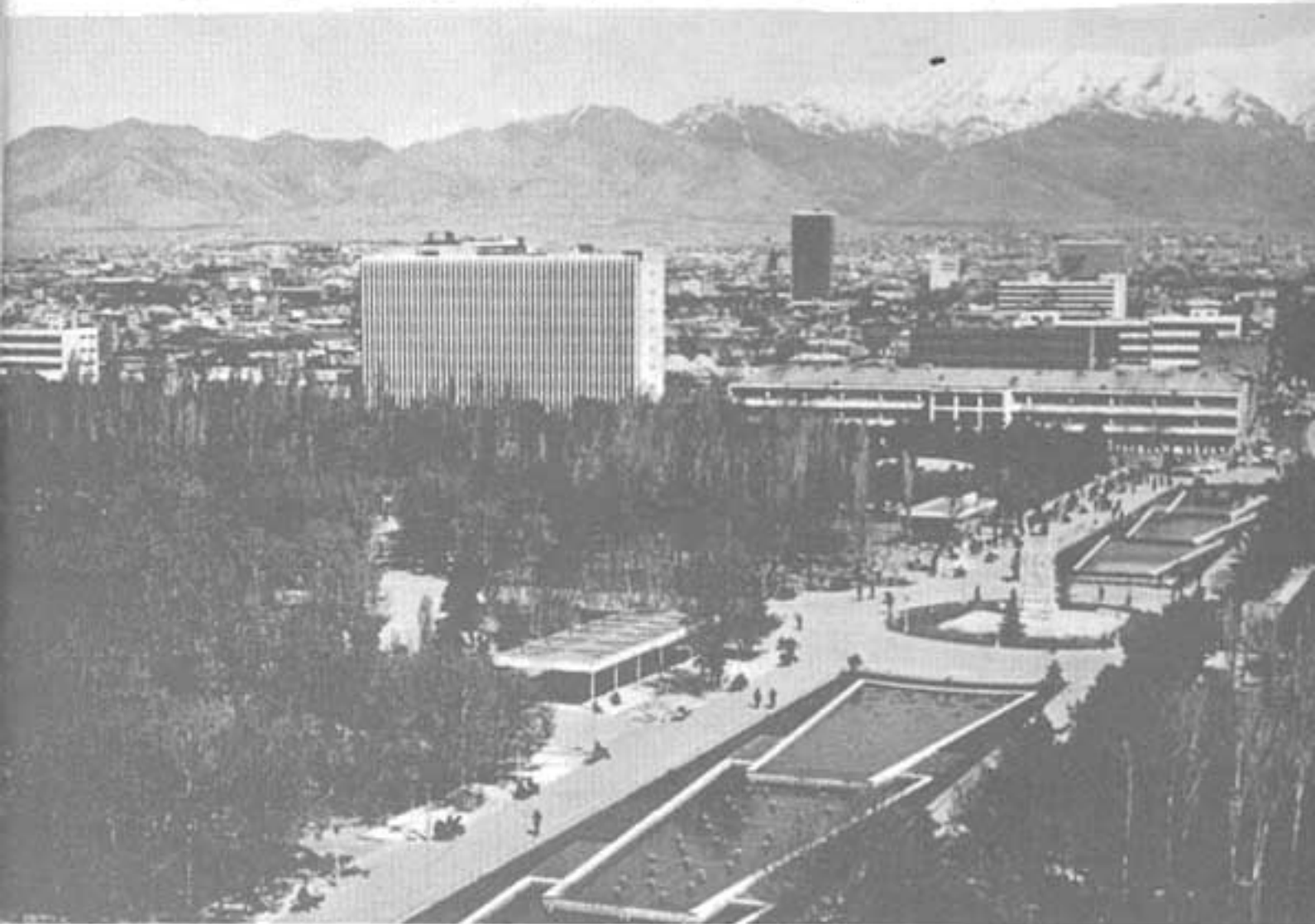

منظره عمومی تهران از میدان ۲۸ مرداد

تهران و تهرانی

تهران به علت پایتخت بودنش، به علت وجود وزارتخانه‌ها و دانشگاه‌ها، به علت امکان پیدا کردن کارهای زیاد، شهر همه مردم ایران است.

این است که مردم از تمام شهرستان‌ها به تهران روی آورده‌اند شاید تعجب کنید اگر بگوئیم که عده تهرانی‌های اصیل در مقابل شهرستانی‌های مقیم این شهر بسیار کم است. مردم هر شهر و استانی

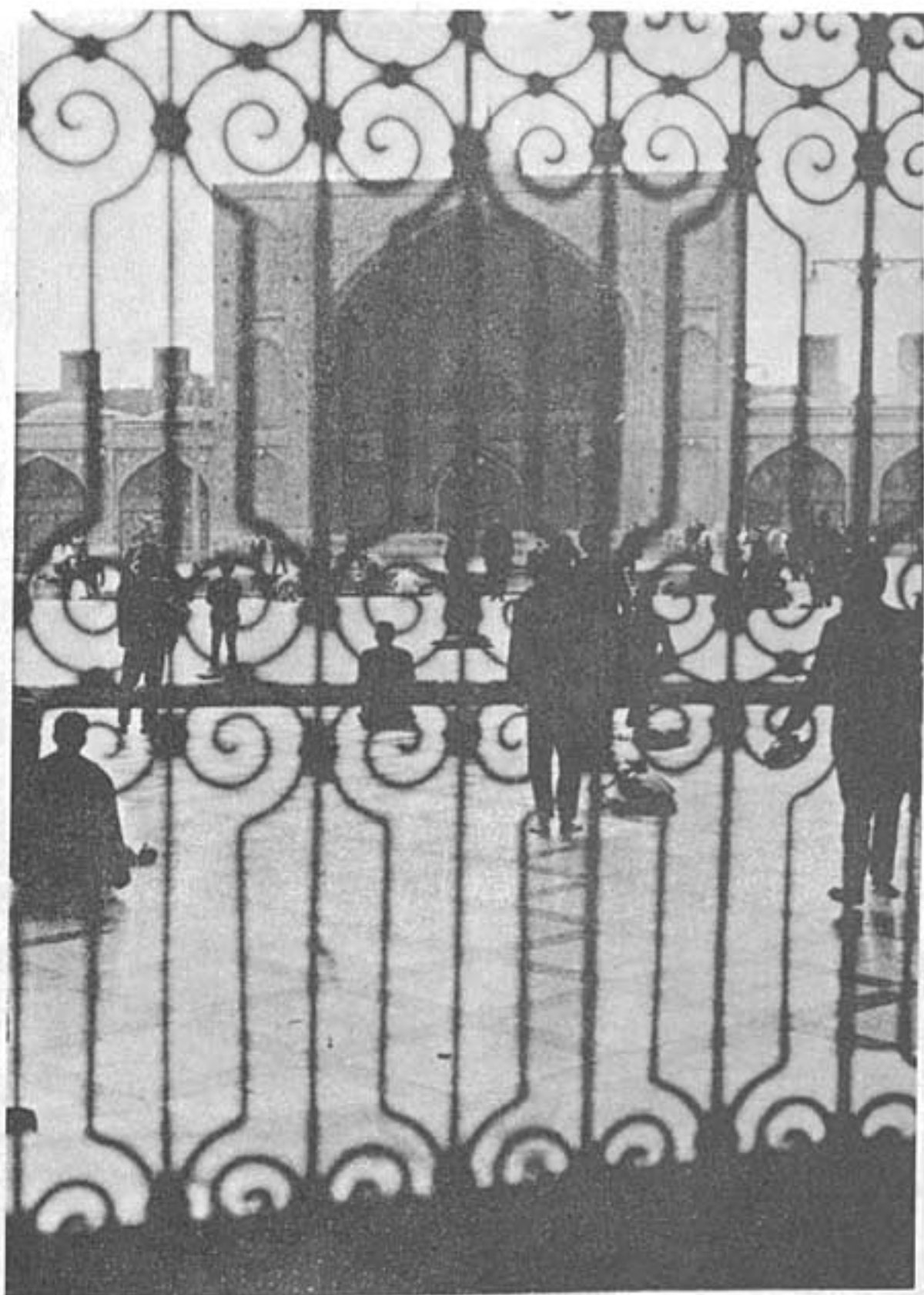

پارك شهر

تالار رودکی

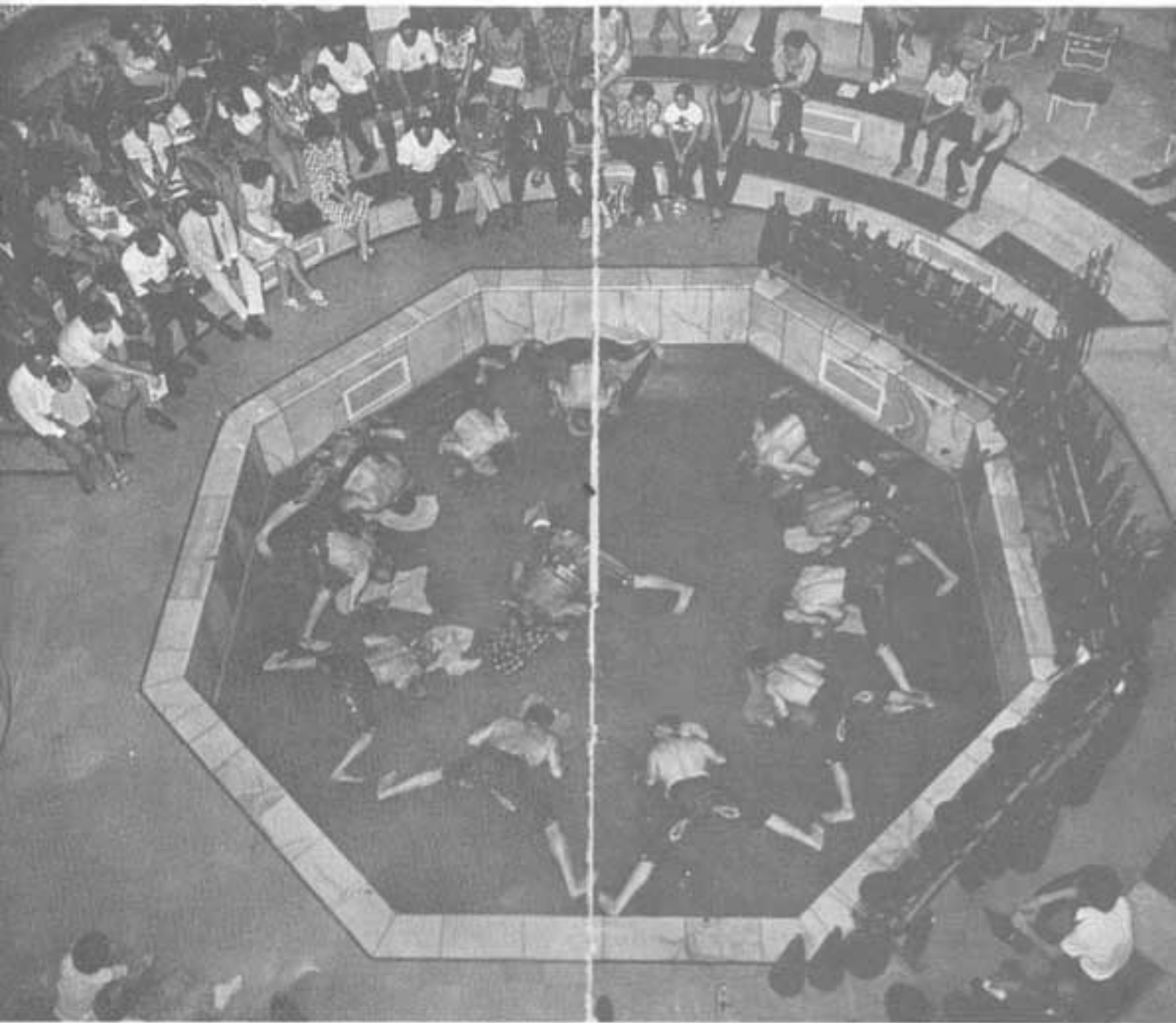
مسجد شاه

رامی توان در تهران دید .

شهر بزرگ صنعتی

تهران شهر صنعتی ایران است . در این شهر چندین کارخانه ماشین سازی است که انواع ماشین های پیکان ، ژبان ، شاهین ، آریا و جیب بیرون می دهد . تهران کارخانه های سیمان سازی ، اسلحه سازی ، قند سازی ، پارچه بافی و بلور سازی و غیره هم دارد .

اما باید دانست که این شهر تاحدی کشاورزی هم هست . زیرا با استفاده از رود جاجرود و رود کرج در اطراف تهران ، باغ های مختلف میوه به چشم می خورد . بخش های ورامین و کس و ایوانکی حومه تهران مرکز تولید غله سبزیجات و میوه می باشند . تهران مرکز راه های بازرگانی خاورمیانه هم هست و از طریق راه های شوسه ، هوایی ، دریایی و راه آهن به کشورهای دیگر متصل است . از این روی همیشه مقدار زیادی خارجی چه به صورت توریست و چه به صورت ساکن و غیر توریست در این شهر دیده می شود .

آب و هوای تهران

امروزه بر اثر ساختن سد کرج (امیر کبیر) و سد لیتان (فرحناز پهلوی) و کاشتن درخت در داخل شهر و ایجاد جنگل های مصنوعی

در اطراف شهر، آب و هوای تهران تغییر کرده و مطبوع تر و معتدل تر شده است. به میزان بارندگی و رطوبت هم افزوده شده و به طور کلی باید گفت که هوای آن بسیار لطیف تر شده است.

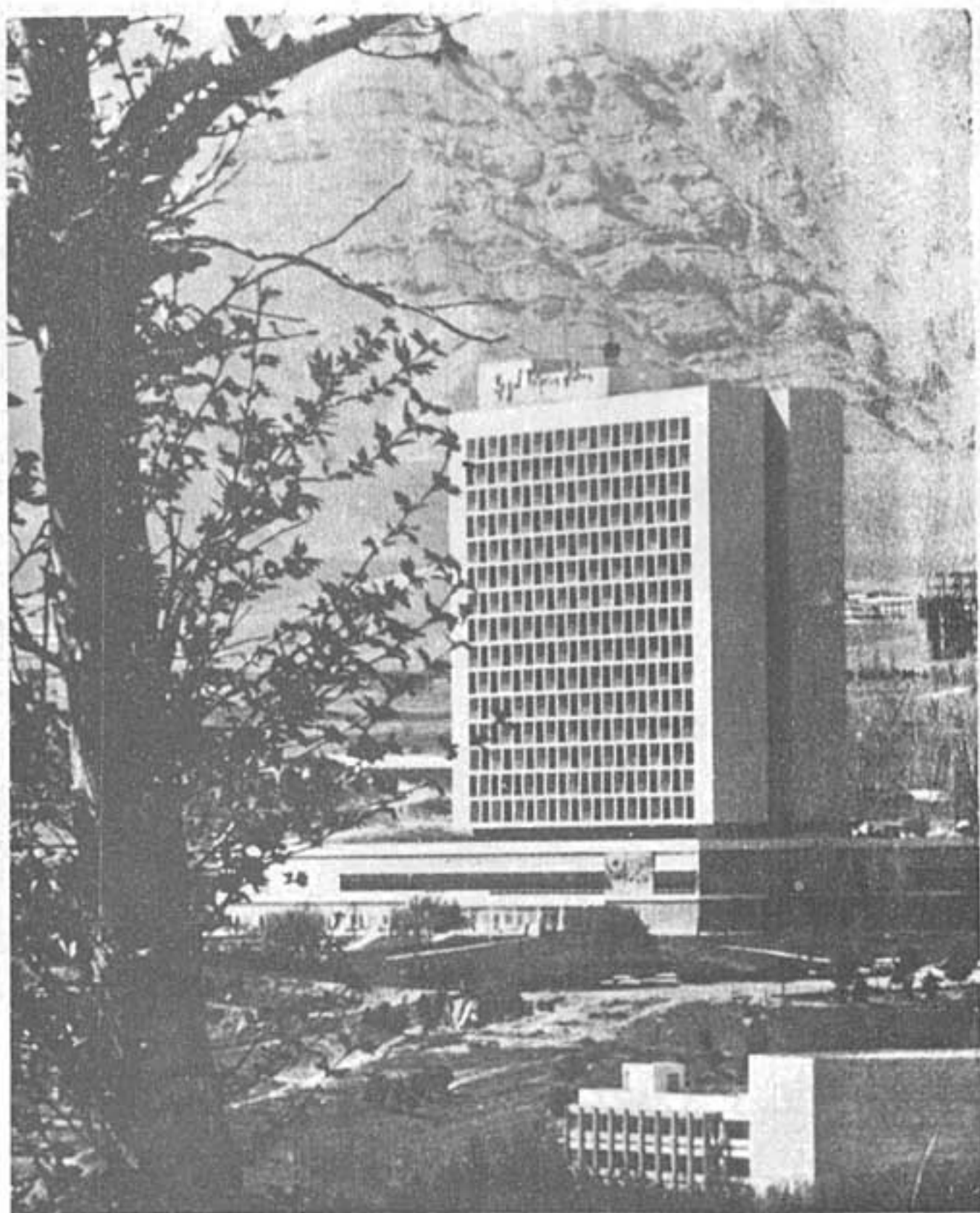
در قدیم آب تهران به وسیله قنات‌ها تهیه می‌شد که بهداشتی نبود. مردم در خانه‌های خود آب انبار داشتند و در آن آب‌ها را جمع می‌کردند.

ولی امروزه همه جای تهران - مانند اغلب شهرهای ایران، لوله‌کشی است و آب بهداشتی به مردم می‌رسد. باید دانست که از قدیم، آب تهران به سبکی و گوارایی مشهور بوده است. در زیر سدهائی که به روی رودخانه‌ها بسته‌اند توربین‌های برقی گذاشته‌اند که از آنها، برق تهران و سراسری کشور تأمین می‌شود.

خیابان‌ها و محله‌های تهران

خیابان‌های وسیع و اسفالت شده در تهران فراوان به چشم می‌خورد. بعضی از آن‌ها عبارتند از:

خیابان شاه‌رضا، شاه‌آباد، پهلوی، بلوار کریمخان زند، لاله‌زار، استانبول، نادری، آریامهر، امیرآباد، تخت جمشید، سعدی، سپه، جاده قدیم شمیران، فرح و غیره.

هتل هیلتون

بعضی از این خیابان ها در عصر رضاشاه کبیر ساخته شده و سنگفرش بودند ، اما امروزه تمام خیابانها و کوچه های تهران آسفالت است .

میدان های تهران

از سه چهار میدان قدیمی تهران ، توپخانه از همه مهمتر بود. در قدیم دورتادور این میدان ، عمارت های بزرگی قرار داشت که امروزه نوسازی شده اند .

اما امروزه میدان های بزرگی در تهران ساخته اند که دارای استخر و گل کاری و فلکه است . اغلب این میدان ها به علت زیبایی تفریح گاه مردم می باشند . بعضی از آنها عبارتند از :

میدان ۲۴ اسفند ، میدان شهناز ، میدان فردوسی ، میدان ۲۵ شهریور میدان بهارستان و غیره .

فروشگاه ها و بازار تهران

بازار تهران یکی از بزرگترین بازارهای ایران است . این

بازار سرپوشیده دارای راسته‌های مختلفی است از قبیل :
 راسته زرگرها ، کفاش‌ها ، مسگرها ، بزازه‌ها ، آهنگران
 و غیره .

در قدیم مردم مجبور بودند که مایحتاج عمده خود را از این
 بازار تهیه کنند. ولی امروزه علاوه بر مغازه‌های زیبا و بسیار بزرگ ،
 چندین فروشگاه مهم هم در تهران دایر است. از قبیل فروشگاه فردوسی

میدان فردوسی

کورش ، ایران ، پاساژ پلاسکو و غیره سوپرمارکت های زیادی هم در تهران وجود دارد مثل ایران سوپر ، سوپر ساحل و غیره علاوه بر این ها فروشگاه های تعاونی هم داریم .
 به طور کلی در تهران از هر قبیل مغازه می توان یافت . از عتیقه فروشی گرفته تا مابل فروشی و کتاب فروشی و غیره ، . والبته اغلب آنها بسیار بزرگ و پر شکوه هستند.

ساختمان پلاسکو

سفارت خانه‌ها :

از آنجا که تهران یکی از پایتخت‌های مهم آسیاست ، اغلب کشورهای خارجی در آن سفارت خانه دارند . تعداد این سفارت خانه‌ها به حدود ۵۰ تا می‌رسد . بعضی از این سفارت - خانه‌ها ، انجمن فرهنگی دارند که در شب‌های مخصوص در آن فیلم نشان می‌دهند و یا جلسات سخنرانی برپا می‌کنند . بعضی هم کلاس‌هایی برای تعلیم زبان کشور خود دایر کرده‌اند .

اطراف تهران

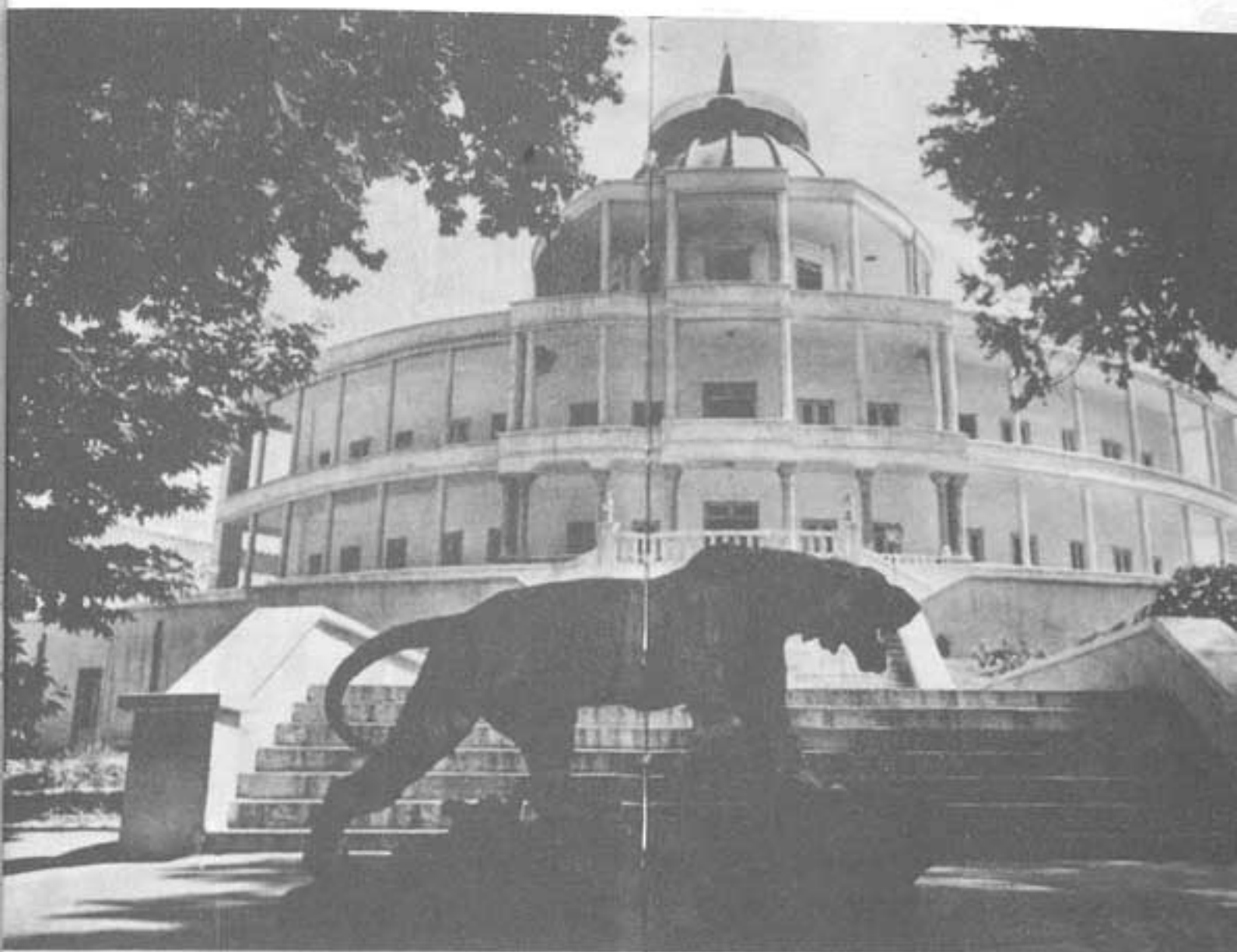
تجربش و دربند از گردشگاه‌های تابستانی مردم می‌باشند مردم برای تفریح به کرج هم می‌روند و در باغ‌های باصفای آن استراحت می‌کنند . در جنوب تهران شهرری قرار دارد که مقبره حضرت شاه - عبدالعظیم در آن است و مردم اغلب برای زیارت به آنجا می‌روند . آرامگاه رضاشاه کبیر هم در نزدیکی حضرت شاه عبدالعظیم است . مغازه و فروشگاه صنایع دستی هم وجود دارد که در آن‌ها صنایع دستی تمام نقاط ایران بفروش می‌رسد . اجناس این فروشگاه‌ها کفش و پارچه و ظرف و وسایل تزئینی بسیار ظریف و قشنگ می‌باشند .

دانشگاهها و مدرسه‌های عالی تهران
 تهران علاوه بر این که مرکز صنایع ایران است . مرکز علمی هم هست .

کاخ گلستان

در این شهر علاوه بر آزمایشگاه‌ها و موسسات تحقیقی علمی،
موسسات آموزشی بسیار مهمی هم وجود دارد .
اولین دانشگاه ایران - یعنی دارالفنون - در زمان صدارت
امیرکبیر در زمان ناصرالدین شاه به وجود آمد . امروزه دارالفنون از

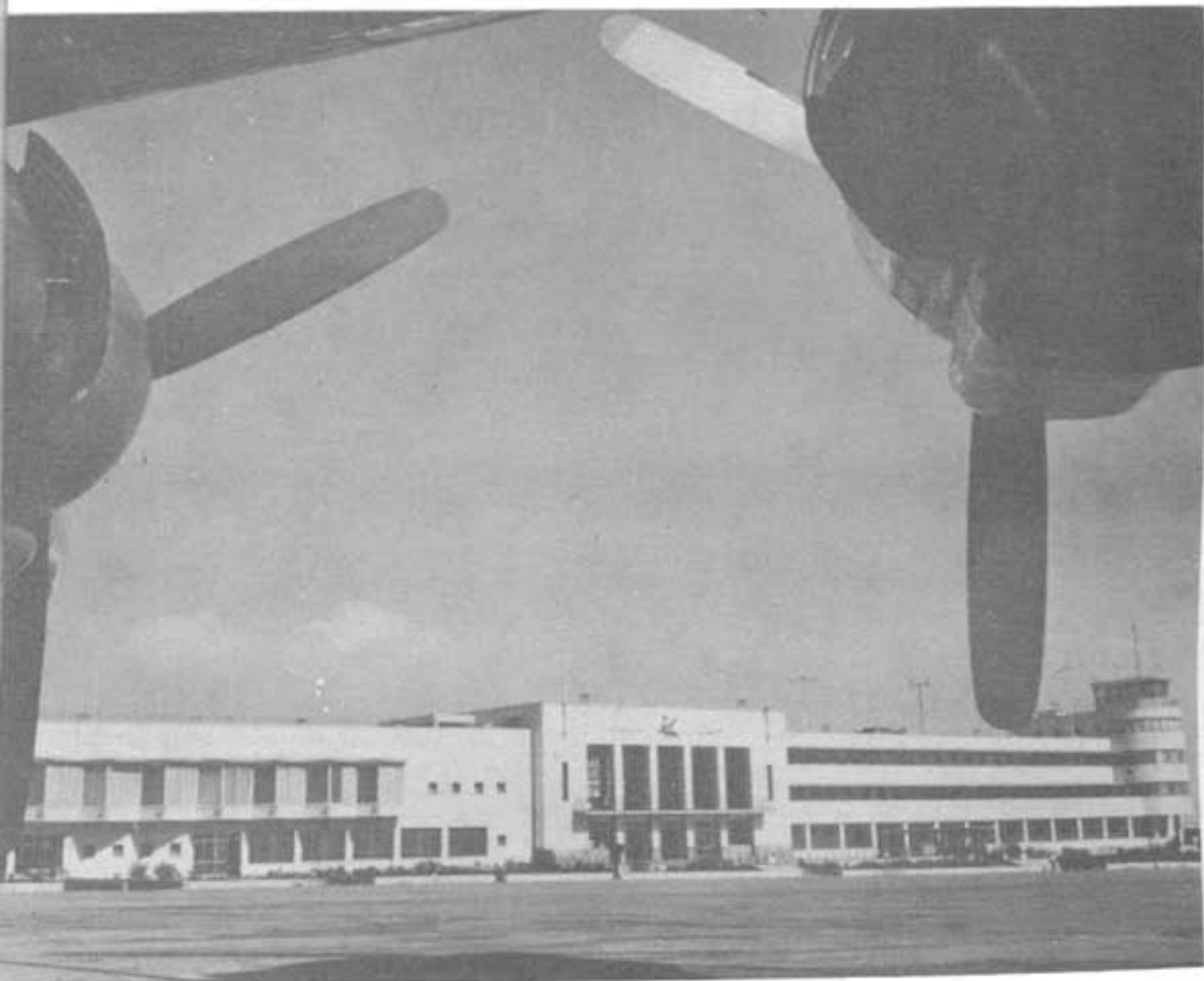

دیرستانهای مشهور تهران می باشد .
 مهمترین مرکز آموزشی ایران - یعنی دانشگاه تهران - در
 زمان رضاشاه کبیر ساخته شد .
 این دانشگاه بسیار بزرگ است و اکثر رشته های علمی و ادبی
 و هنری در آن تدریس می شود .
 دیگر از دانشگاه های ایران که در تهران واقع شده اند دانشگاه

ملی و دانشگاه صنعتی آریامهر است .
 اتوبان
 در تهران مدرسه عالی بسیاری نیز وجود دارد از قبیل موسسه

تحقیقات اجتماعی مدرسه عالی دختران ، مدرسه عالی ترجمه ،
مدرسه عالی پارس ، مدرسه عالی علوم و ارتباطات ، مدرسه عالی
بازرگانی ، انستیتو تکنولوژی ، انستیتو بهداشت و غیره .
همین موضوع باعث شده است که خانواده های شهرستانی
برای تحصیل بهتر فرزندان شان به تهران کوچ کنند . فرودگاه مهرآباد

ورزشگاه‌ها

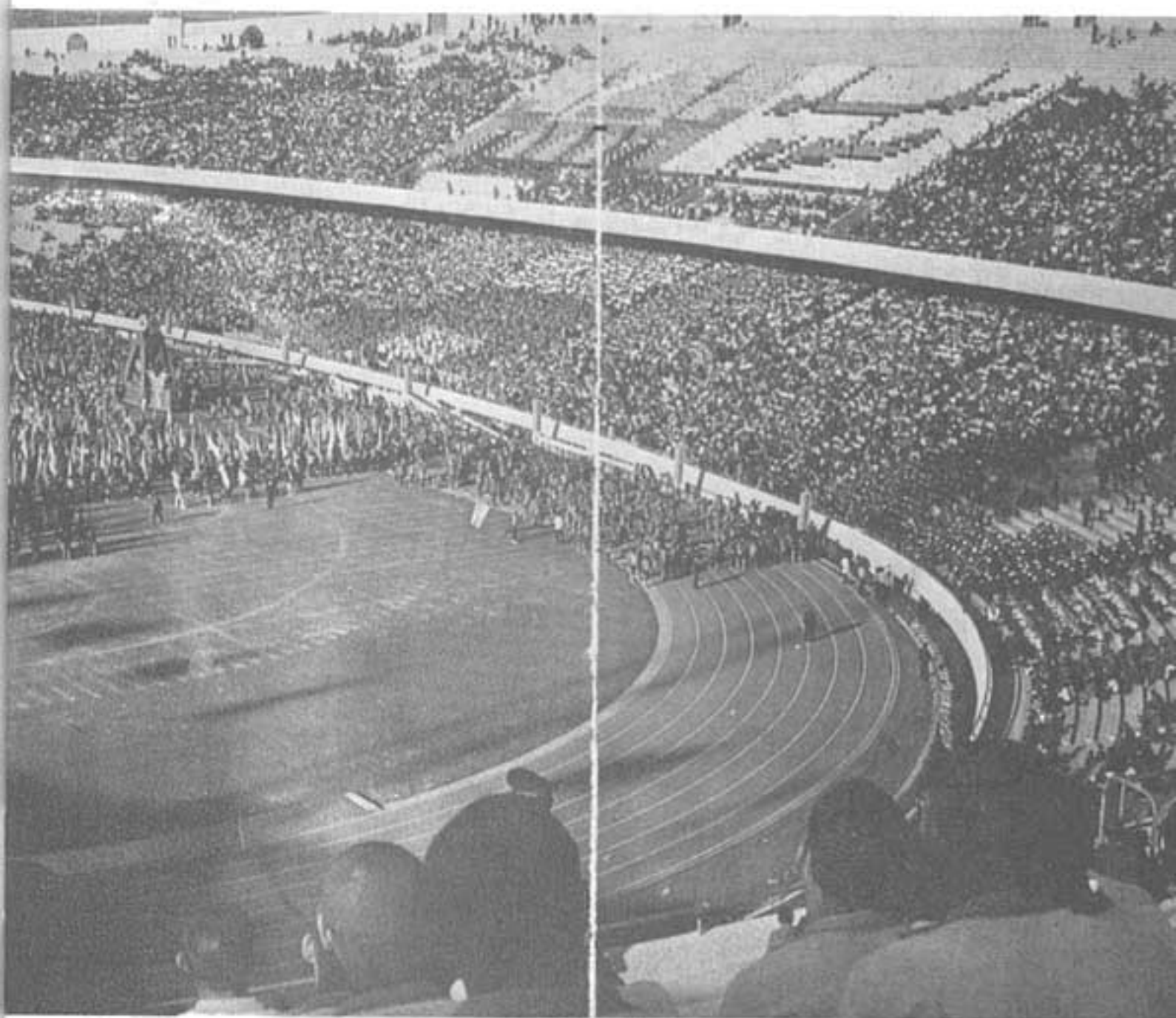
در تهران بازار ورزش داغ است ، کوهنوردی ، بولینگ ، تنیس ، شنا ، گلف و اسکی در آبعلی و دریاچه سد کرج از سرگرمی‌های ورزشی مردم تهران است .

تالارهای ورزشی متعدد از قبیل تالار امجدیه ، سالن ورزشی محمد رضا شاه ، استادیوم فرح ، سالن بوکس رضا پهلوی و غیره .

علاوه بر این‌ها زورخانه‌های جالبی در تهران است که از همه مشهورتر زورخانه جعفری و زورخانه بانک ملی است . این ورزش پاستانی از ورزشهای بسیار قدیمی ایران می‌باشد .

شبهای تهران

تهران هرگز نمی‌خوابد ، در دل نیمه شبان هم چنان نشون فروشگاه‌ها نور می‌دهد . بعضی از داروخانه‌ها شبانه‌روز برای احتیاج مردم باز هستند .

استادیوم صد هزار نفری
موزه های تهران

موزه ایران باستان

ساختمان موزه ایران باستان به دستور رضاشاه کبیر ساخته شد.

در این موزه آثاری از چهار هزار سال پیش از میلاد به چشم می‌خورد. موزه ایران باستان دارای بخشهای مختلفی است که در هر بخش اشیاء مخصوص نگهداری می‌شود. این بخشها عبارتند از :

۱- بخش قبل از تاریخ

۲- بخش تاریخی (تادوره اسلام)

۳- بخش اسلام

۴- بخش سکه‌ها و مهرها

۲- موزه هنرهای ملی

در این موزه هنرهای دوره معاصر ایران را جمع کرده‌اند. کارگاه‌های مخمل‌بافی، کاشی‌سازی، نقره‌کاری، قالی‌بافی، خاتم‌سازی و نقاشی‌های نقاشان معاصر، در این موزه دیده می‌شود.

۳- موزه جواهرات سلطنتی

این موزه بسیار قیمتی، در ساختمان بانک مرکزی ایران است.

دریای نور که بزرگترین الماس بدون تراش جهان است در این موزه نگهداری می‌شود.

علاوه بر این، جواهرات ارزشمند دیگری هم در این موزه هست.

یکی از آنها تاج پهلوی است که از صدها جواهر پر قیمت به وجود آمده است .

جواهرات این موزه، پشتوانه اسکناس ایران می باشد. این موزه دارای شهرت بین المللی است و مهمانان خارجی از این موزه دیدن می کنند .

جواهراتی را که به پادشاهان اهداء شده و یابه دستور آنها

ساخته شده و یا از جنگها به غنیمت گرفته شده است ، می توان در این موزه دید...

این جواهرات علاوه بر ارزش بسیار زیاد ، دارای ارزش تاریخی هم می باشند.

همه مردم می توانند به جزروزهای جمعه از این موزه دیدن کنند .

بی شك چشم هر بیننده‌ئی در مقابل آن همه شکوه و عظمت و ثروت خیره خواهد شد .

۴- موزه هنرهای تزئینی

در این موزه ، هنرها تزئینی ایران از قدیم ترین زمانها تا به امروز جمع شده است .

ساختمان این موزه از نمونه‌های معماری دوره قاجاری است . در این موزه انواع کتب خطی ، وسائل جنگی ، ظروف ، انواع لباسها و غیره بچشم می خورد .

این موزه شامل هشت تالار است که در هر تالار ، اشیاء مخصوصی نگهداری می شوند .

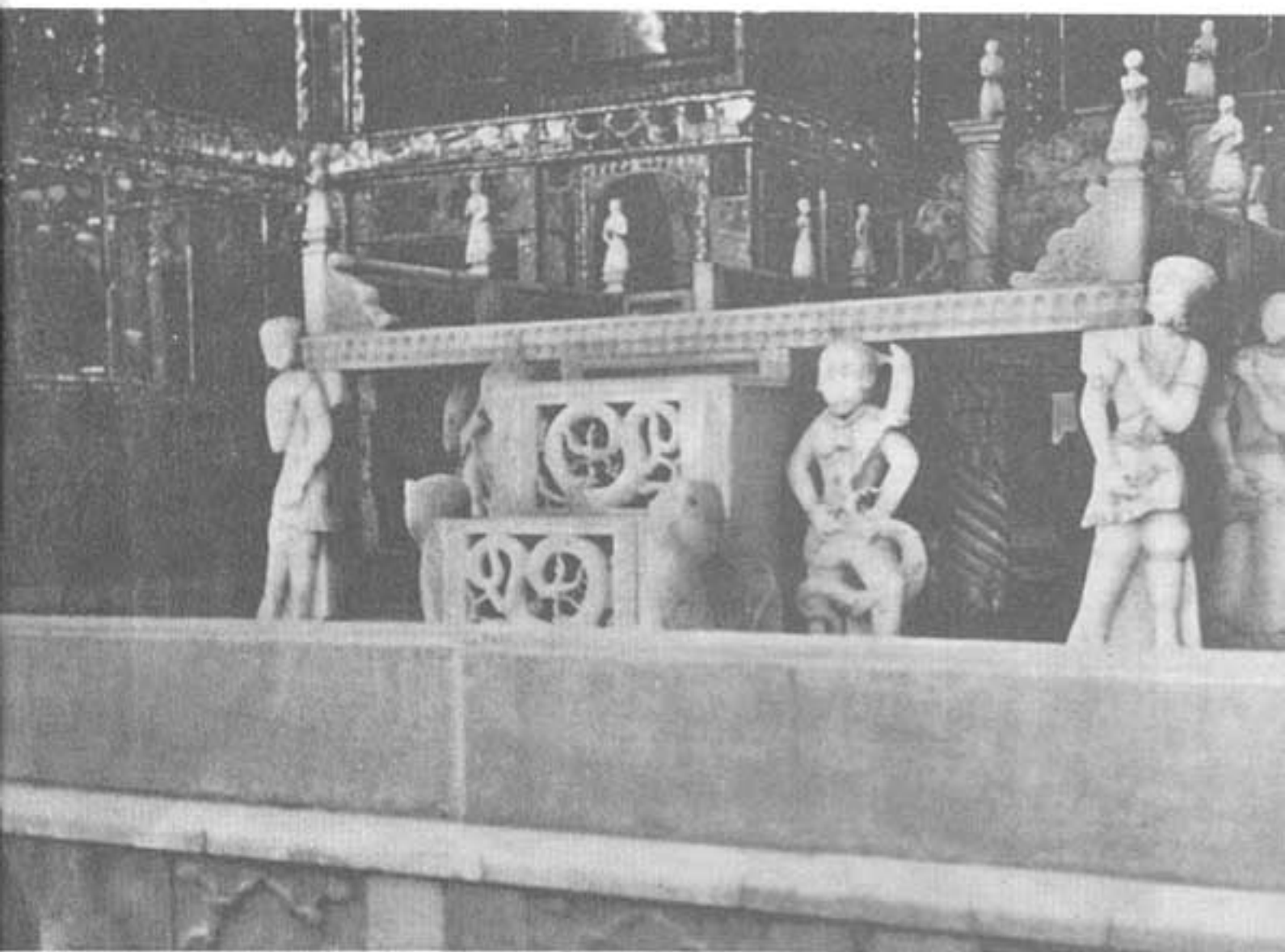
به طور کلی هزار و دو بیست نمونه اثر هنری در این موزه وجود دارد .

۱- کاخ گلستان

کاخ گلستان در زمان شاه عباس اول صفوی درست شد.

شاه عباس در محل این کاخ باغی ساخت و بعدها کریم خان زند در آن محل ارکی بنا کرد .

در دوره قاجاریه در درون این ارك کاخ‌های سلطنتی ساختند .
 کاخ‌های باغ گلستان دارای تالارهای مختلفی از قبیل تالار برلیان ، تالار آینه ، تالار بلور ، تالار عاج و تالار موزه هستند .

تخت معروف جواهرنشان ، معروف به تخت طاوس در
 تالارسلام این کاخ قرار دارد .
 بطور کلی این کاخ هادرزمان ناصرالدین شاه تأسیس و اهمیت
 یافته است .

مظفرالدین شاه هم در ضلع غربی این باغ ، کاخ ایض را
 ساخت .

میدان ولیعهد

امروزه مردم می‌توانند از موزه این کاخ که دارای قالی‌های
گران‌قیمت و همچنین تخت طلا و س است دیدن کنند.

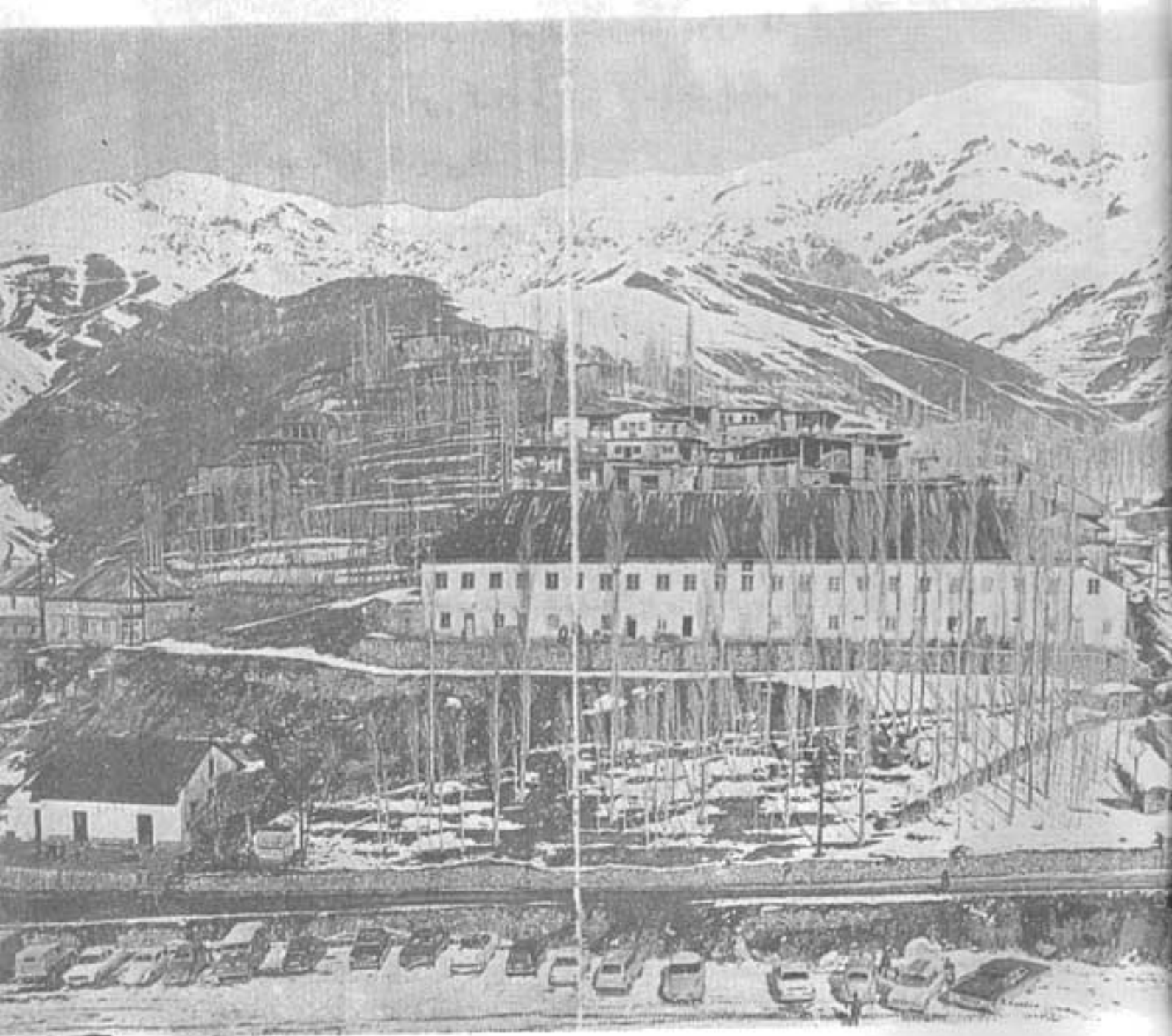
میدان بهارستان ↓

عمارت تخت مرمر

کریم خان زند اقدام به ساختن این عمارت کرد اما عمرش
وفانکرد . بعد از او آغا محمد خان قاجار دستور داد که مصالح

ساختمانی و تزئینی کاخ سلطنتی کریم خان را از شیراز به تهران
 بیاورند و این عمارت را تمام کنند. بعد از آغا محمدخان، فتحعلیشاه
 در وسط ایوان اصلی کاخ، تخت مرمر بزرگی ساخت. بهمین علت
 اسم کاخ، عمارت تخت مرمر است.

این ساختمان از عمارات مهم دوره قاجاری است.

مدارس و مساجد قدیمی تهران

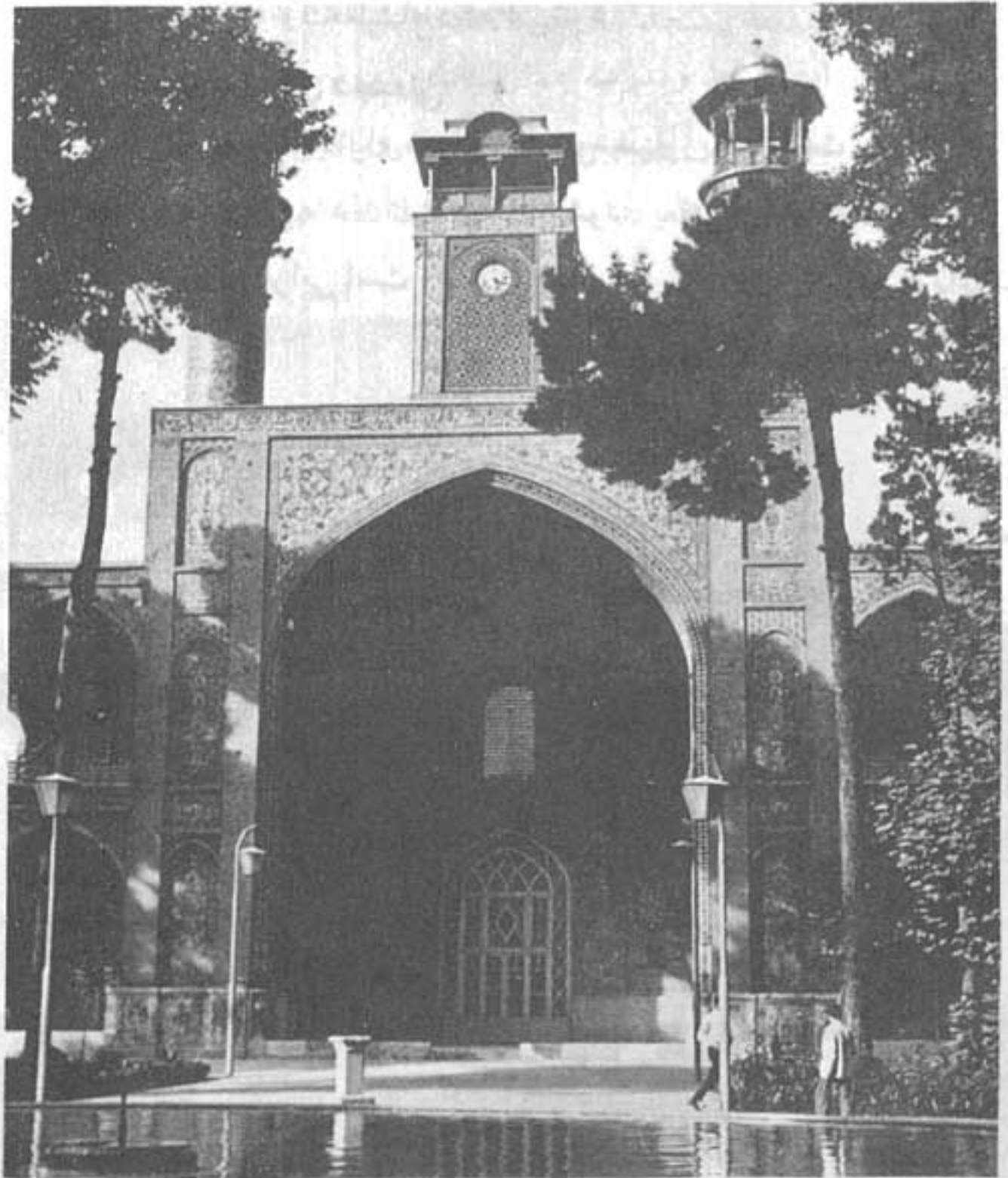
مدارس قدیمی مدارس است که طلبه مادر آن درس می خواندند
 و علوم اسلامی را یاد می گرفتند مانند :

مدرسه سیهسالار

این مدرسه یکی از بزرگترین مراکز مذهبی و علمی شهر تهران
 است. حدود یک قرن از عمر آن می گذرد و علاوه بر بنای مدرسه،
 کتابخانه با ارزش آن نیز می تواند مورد بازدید قرار گیرد. مدرسه
 سیهسالار در میدان بهارستان و در جنوب مجلس شورای ملی است.

مدرسه خان مروی

این مدرسه از بناهای دوره فتحعلیشاه است. در این مدرسه
 جلوخان، یک صحن بزرگ، ایوانهای مختلف و کاشی کاری -

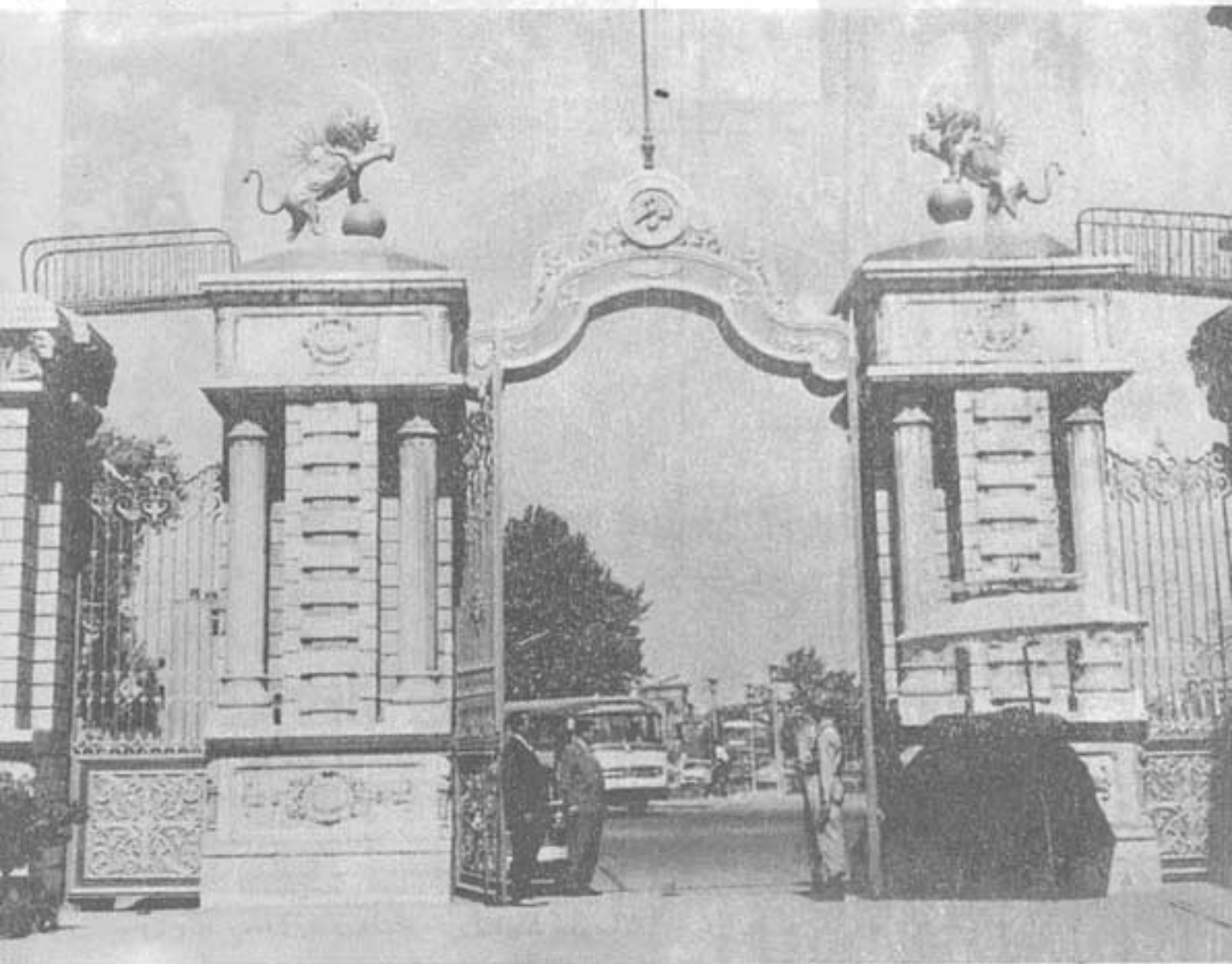
مسجد سپهسالار

های زیبایی بچشم می خورد . در روی بعضی از کاشی ها اشعاری
در مدح مدرسه و فتحعلیشاه دیده می شود .

مدرسه حاج رجبعلی

این مدرسه دارای شبستان قدیمی بسیار زیبایی است . در این
مدرسه ، کتیبه‌ئی به خط ثلث دیده می شود . بعضی از قسمت های این
مدرسه رو به خرابی است .

مجلس شورای ملی

مدرسه و مسجد شیخ عبدالحسین .

این مسجد و مدرسه هم از بناهای دوره ناصری می باشد .
بنای اصلی این مسجد ازین رفته و باتغییراتی که شده است از
اسلوب دوره قاجار بیرون آمده است . اما مدرسه به همان سبک
قدیمی است .

این مدرسه دارای حجره ها و کاشی کارهای زیبایی است .

مدرسه سید عزیزاله

این مدرسه از بناهای دوره فتحعلیشاه می باشد . قسمت هایی
از این ساختمان ازین رفته است در بدنه سه ایوانی که مانده کتیبه هایی
بر روی کاشی به خط ثلث دیده می شود .
این مدرسه بسیار زیباست .

مسجد شاه

در حدود ۱۵۰ سال از عمر این مسجد می گذرد . کتیبه فیروزه ای
و کاشی کاری های آن بسیار جالب و تماشائی است .
علاوه بر مساجد و مدارس فوق ، در تهران خانقاه های مهمی
هم وجود دارد که از همه مشهورتر خانقاه صفی علیشاه می باشد .

تهران امروز، یکی از نمونه‌های بسیار بارز پیشرفت و ترقی ایران در عصر درخشان پهلوی است .

در تهران امروز، آثار و مظاهر تمدن و فرهنگ ایران با مظاهر پیشرفت و تمدن کنونی درهم آمیخته و شهری زیبا، بعنوان یکی از زیباترین پایتخت‌های دنیا، بوجود آورده است . بسیاری از شهرهای بزرگ ایران که مراکز استانها هستند مانند تهران بسوی آبادانی و زیبایی پیش می‌روند.

این آبادانیها و پیشرفتها نمونه‌هایی چند از ترقی ایران صنعتی امروز در عصر درخشان پهلوی است .
